

בע"ח 26028-03-17 (חיפה) - נ ק נ' מדינת ישראל

סדר דין פלילי - גילוי חומר חקירה

סדר דין פלילי - חומר חקירה

בית משפט השלום בחיפה

בע"ח 26028-03-17 ק נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני כבוד השופט זיו אריאלי

מבקשת נ ק

נגד

משיב מדינת ישראל

החלטה

בפני בקשה לעיון בחומר חקירה, לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי.

רקע וטענות הצדדים:

1. נגד המשיבה הוגש כתב אישום במסגרתו מיוחסת למבקשת עבירת אלימות נגד חמותה (להלן: המתלוננת), אשר במועדים הרלבנטיים התגוררה עם המבקשת תחת קורת גג אחת. עבירת האלימות הנטענת בוצעה לכאורה ביום 3.6.16.

2. המבקשת כפרה במיוחס לה, והתיק נקבע לפיכך לשמיעת ראיות - ישיבה אחת התקיימה ביום 12.3.17, והישיבה הנוספת קבועה ליום 19.3.17. במהלך הישיבה ביום 12.3.17 העידו המתלוננת וכן ע"ת 1, מ ר ר ק.

3. בבקשה לעיון בחומר חקירה, אשר הוגשה ביום 13.3.17, טענה המבקשת, כי הגישה תלונה

במשטרה נגד ע"ת 1, ולפיה איים עליה מר ק, אשר חשד בה כי גנבה כספים מהמתלוננת. על פי הנטען בבקשה, איים מר ק על המבקשת, בין היתר בכך שתיבדה תלונה על ידי המתלוננת אשר תביא למעצרה של המבקשת.

עוד טענה המבקשת, כי במהלך חקירתו של מר ק בבית המשפט, התברר כי הלה נחקר במשטרה תחת אזהרה, וזאת בהמשך לתלונה שהגישה נגדו המבקשת.

4. המשיבה מתנגדת לבקשה. בתגובתה הכתובה טענה המשיבה כי היה ידוע למבקשת מזה זמן ממושך שהוגשה תלונה במשטרה (אותה היא עצמה הגישה). אין לפיכך ממש בטענה שדבר חקירתו של מר ק נודע למבקשת רק במהלך חקירתו בבית המשפט. לטענת המשיבה, מדובר במקצה שיפורים, המכביד על ניהול המשפט בצורה משמעותית. בנוסף נטען כי ע"ת 1 אינו עד ראיה לאירוע, וכי תרומתו הראייתית למסכת העובדות משוא כתב האישום - מוגבלת. המשיבה ציינה עוד כי התיק אשר עיונו התבקש - נסגר ביום 26.7.16, ועל כן אין מקום לראות בו כ"חומר חקירה".

דין והכרעה:

5. לאחר שעיינתי בתיק החקירה, בתיק שבמחלוקת, בכתבי הטענות ולאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים, נחה דעתי כי דין הבקשה להתקבל.

6. כפי שנקבע לא אחת, תכליתה של זכות העיון בחומר החקירה היא לאפשר לנאשם הזדמנות נאותה להכין את הגנתו ולממש את זכותו להליך הוגן. הפרשנות המרחיבה למונח "חומר חקירה" יושמה בפסיקת בתי המשפט השונים, באופן שחומר הקשור - במישרין או בעקיפין - לאשמה, ונוגע ליריעה העובדתית הנפרסת בכתב האישום, יהווה 'חומר חקירה'. היישום המרחיב לפרשנות המונח "חומר חקירה" הביאה את בתי המשפט שוב ושוב לכלול תחת מונח זה גם מקרים שבהם הרלוונטיות של החומר שבמחלוקת להגנתו של הנאשם, אינה מובהקת, או כאשר החומר המבוקש אינו קשור במישרין לאישומים המיוחסים לאותו נאשם (ר' למשל בש"פ 8406/12 פלוני נ' מדינת ישראל (3.12.2012); בג"ץ 9264/04 מדינת ישראל נ' בית משפט השלום בירושלים, פ"ד ס(1) 360 (2005)).

7. עם זאת, נקבע כי הגדרה רחבה מדי למונח "חומר חקירה", אינה רצויה. כך למשל, נקבע כי אין לכלול בחומר החקירה ראיות בעלות רלוונטיות רחוקה ושולית, בהקשר לכתב האישום, ואין להתיר "מסעות דיג" ספקולטיביים אחר חומר ראיות (ר' למשל בש"פ 1993/14 יוסף נ' מדינת ישראל (23.4.2014); בש"פ 4508/15 סבג נ' מדינת

ישראל (9.7.2015).

לפיכך, נקבע כי על נאשם להצביע על קיומו של "יסוד של ממש" לטענתו, כי החומר המבוקש יתרום להגנתו. תקווה ספקולטיבית אינה עומדת אחר דרישת ה"יסוד של ממש" (בש"פ 7585/14 שטרם נ' מדינת ישראל (18.11.2014); בש"פ 8397/12 חטיב נ' מדינת ישראל (28.11.2012)).

8. בהקשר זה אף יש לזכור, כי העברת חומרים לעיון נאשם לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי - עלולה לפגוע לא פעם באינטרסים או בזכויות של צדדים שלישיים. על פי רוב, הזכות הראשונה הנפגעת במצבים מסוג זה היא הזכות לפרטיות. לפיכך נקבע, כי במקרים בהם החומרים המבוקשים אינם מצויים בליבת האישום ואינם נוגעים לו ישירות, הרי שעל בית המשפט לערוך איזון בין זכויותיו של הנאשם להליך הגנה לבין זכויותיהם של הצדדים השלישיים. וככל שהזיקה בין החומר המבוקש לבין צורכי הגנתו של הנאשם, רחוקה יותר, כך יגבר המשקל הניתן לשיקולים נוגדים אחרים (בש"פ 8500/14 פאהום נ' מדינת ישראל (28.12.2014); בש"פ 5320/13 מולקנדוב נ' מדינת ישראל (18.8.2013); בש"פ 8252/13 מדינת ישראל נ' שיינר (23.1.2014)).

9. אשר לזכות לעיון בתיקי חקירה בעניינם של עדים - לא ניתן לקבוע באופן גורף כי אין מקום להעביר לנאשם תיק חקירה בעניינו של עד המעיד נגדו (ר' למשל בש"פ 3099/08 אברהמי נ' מדינת ישראל, (23.2.3009)). עם זאת, כפי שנקבע למשל בבג"צ 233/85 אל הוזייל נ' משטרת ישראל (פ"ד לט(4) 129) - "מרחב התמרון" בענין זה מוגבל, לאור תחולת הכלל בדבר "סופיות תשובותיו של עד ביחס לעניינים צדדיים". מטבע הדברים, לא ניתן יהיה לקיים "משפט" נוסף בעניין אותם אירועים, אשר אינם חלק מהאירוע עליו נותן המבקש את הדין.

10. מקום בו מדובר בתיקים סגורים (דהיינו תיקים אשר נסגרו בנימוק של העדר ראיות מספיקות, העדר אינטרס לציבור, או תיקים שההליכים בהם עוכבו) - הרי שמסירת מידע בנוגע לתיקים אלה מוסדרת בחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, תשמ"א-1981. סעיף 11א' לחוק זה קובע כי מידע אודות תיקים סגורים יימסר רק לגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק. בית המשפט והנאשם בהליך פלילי אינם נמנים על הגופים המפורטים בתוספת השלישית. משכך, הרי שמתבקשת לכאורה המסקנה כי סעיף 74 לחוק בתי המשפט אינו חוסה על בקשות לעיון בתיקים סגורים. ראה בהקשר זה עמדת כב' השופטת ברילנר בבש"פ 5881/06 בניזרי נ' מדינת ישראל; ור' גם עמדת כב' השופט סולברג בבש"פ 1408/14 פלוני נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 14.4.2014).

לעומת זאת, ראו עמדתו השונה של כב' השופט עמית בבש"פ 5535/13 שמישילשווילי נ'

מדינת ישראל (לא פורסם, 15.8.2013), וכן עמדת כב' השופט מלצר בבש"פ 3099/08 **אברהמי נ' מדינת ישראל**, (23.3.2009).

11. שאלה זו הוכרעה, במידה רבה, בבש"פ 8815/15 **סעד נ' מדינת ישראל** (10.5.2016), שם נקבע כי ככלל, מסורה לבית המשפט הסמכות לדון בבקשה לעיון בחומר חקירה (לפי סעיף 74 לחסד"פ) גם ביחס לחומר אשר מוטל עליו חיסיון, ואולם על בית המשפט לעשות שימוש בסמכות זו בזהירות ובאופן מדוד. נקבע, כי דרך המלך אינה בבקשה לעיון בחומר חקירה, אלא בדרך של הגשת בקשה לפי סעיף 108 לחסד"פ, והדברים נכונים ביתר שאת מקום בו חשיפת החומר האמור תפגע בזכויות צדדים שלישיים.

12. שקלול נתונים אלו, בייחוד לאור עיון בתיק החקירה המבוקש - מוליך אותי למסקנה כי דין הבקשה להתקבל. סבורני, לאור החלטת בית המשפט העליון בעניין **סעד** לעיל, כי לבית המשפט מסורה סמכות, לדון בבקשה שעניינה עיון בתיקים סגורים, אם כי כאמור יש לעשות שימוש בסמכות זו במשורה ובמקרים המתאימים.

13. בענייננו, מדובר בתיק המכיל שתי הודעות בלבד - זו של המבקשת וזו של ע"ת 1. מבחינת תוכן של ההודעות, אין המדובר בעניין פריפריאלי ושולי לאישום, אלא בעניין המצוי בזיקה (עניינית וכרונולוגית) חזקה לאירועים מושא כתב האישום.

יש לזכור בהקשר זה כי המבקשת טענה בחקירותיה במשטרה, כבר בשלבים ראשוניים של החקירה, כי הגישה תלונה נגד ע"ת 1 [ר' חקירתה של המבקשת מיום 6.6.16, ע' 3 ש' 57]. תלונה זו מלמדת, לשיטתה של המבקשת, על רצון וכוונה של ע"ת 1 לבדות תלונת שווא נגד המבקשת ולפגוע בה (על רקע חשד של ע"ת והמתלוננת, כי המבקשת גנבה כספים מהמתלוננת). תלונה זו נחקרה על ידי המשטרה, ונגבתה מע"ת 1 גרסה (סמוך לאחר מעצרה של המבקשת). לשיטתי, מדובר בעניין המצוי בליבת המחלוקת והאירועים מושא כתב האישום. אין בידי לפיכך לקבל את טענת המשיבה, כי מדובר בחומר שאינו רלבנטי אשר תרומתו אינה משמעותית.

14. דעתי היא כי המבקשת הניחה "יסוד של ממש" לטענתה, כי החומר המבוקש עשוי לתרום להגנתה. אוסיף ואומר כי לשיטתי, שומה היה על המשיבה לאסוף מלכתחילה את תיק החקירה שנפתח בגין תלונתה של המבקשת, ולראות בו כחלק מהתיק מושא כתב האישום. שני התיקים קשורים בזיקה הדוקה. כאמור, תלונתה של המבקשת נגד ע"ת 1 אינה "עניין פריפריאלי". המדובר בתלונה ובגרסה המצויות בלב העניין, ובתקופה הרלבנטית לאירועים מושא כתב האישום [לעניין השיקולים שעל בית המשפט לשקול בטרם שימוש בסמכות להורות על חשיפת תיק סגור בפני נאשם - ר' בש"פ 5535/13 הנ"ל, סעיף 13 להחלטה].

15. בנסיבות אלו, דעתי היא כי יש לתת משקל מתון לשאלת העיתוי בהגשת הבקשה. אמנם, ייתכן כי היה על המבקשת לעתור לקבלת המסמכים מושא תלונתה כבר בשלבים מוקדמים יותר. עם זאת, לא מצאתי בתיק שהועבר לעיוני אינדיקציה לכך שהמשיבה הודיעה למבקשת כי תיק החקירה בעניין תלונתה - נסגר לפני כשמונה חודשים (הודעה אשר היה בה, אולי, כדי להניע את המבקשת לפעול בשלב מוקדם יותר לקבלת תיק החקירה).

כך או כך, ולאור מהותו של חומר החקירה ועוצמת זיקתו לאירועים מושא כתב האישום, איני סבור כי לעיתוי הגשת הבקשה יש משקל מכריע, ולא מן הנמנע כי הדבר יילקח בחשבון במסגרת התיק העיקרי, היה ותוגש בקשה על ידי המבקשת להחזיר לדוכן העדים את ע"ת 1.

סוף דבר, הבקשה מתקבלת. המשיבה תעביר לעיון המבקשת עוד היום את העתק תיק החקירה אשר נפתח נגד ע"ת 1, בגין תלונתה של המבקשת, כמו גם את החלטת הרשות החוקרת בעניין תיק זה.

תיק החקירה יוחזר למשיבה.

ניתנה היום, י"ח אדר תשע"ז, 16 מרץ 2017, בהעדר הצדדים.